

**R. P. Georgii de Rhodes Avenionensis S. J. disputationum
theologiae scholasticae tomus ...**

Rhodes, Georges de

Lugduni, 1661

Sectio II. Vtrum materiale obiectum fidei sit semper verum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81987](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81987)

adæquatum attributionis est illud quod licet non attingatur per omnes actus, omnia tamen obiecta illorum actuum, ordinantur ad illud magis complete cognoscendum, huiusmodi est Deus solus, ad quem ordinantur omnia quæ creduntur Fide, vel enim auertunt à Deo, ut peccata, vel ordinant ad Deum ut actus boni, ergo Deus secundum se est obiectum adæquatum attributionis. Neque dicas non apparere quomodo faciat ad Dei cognitionem, id quod in Scriptura traditur de cane Tobia. Respondeo enim non pertinere quidem per se, sed tanquam partem historiae, in qua commendatur eximie Dei bonitas.

Obiectum
adæqua-
tum Fidei.

Tertia pars de obiecto simpliciter adæquato patet, quia obiectum habitus simpliciter adæquatum dicitur illud quod complectitur omnia quæ attinguntur per actus illius habitus, sed constat quod Deus non attingitur per singulos actus Fidei, alia enim multa reuelata sunt & reuelari à Deo possunt, id est omne quod scire Deus potest & dicere, ergo Fidei obiectum adæquatum est omne reuelabile.

Obiectum
materiale
Fidei.

Certum est secundò, obiectum materiale Fidei aliquando esse aliquid in se ipso incomplexum & omnino simplex, quamuis ex parte credentis, id est pro ut est obiectum actus Fidei sit complexum. Ita docet S. Thomas art. 2.

Primæ verò partis ratio est, quia illud obiectum est secundum se incomplexum, quod est omnino simplex secundum se. Sed ex iis quæ attinguntur per actus Fidei quædam sunt in se ipsis composita, ut creaturæ de quibus aliquid creditur, quædam sunt omnino simplicia ut Deus, de quo solo loquutus est Sanctus Thomas quando dixit obiectum Fidei esse incomplexum ex parte rerum quæ creduntur.

Secunda pars facilis etiam est, quia obiectum Fidei ex parte credentis seu pro ut terminat actum Fidei est integra propositio constans subiecto, prædicato, & copula, sed illa sine dubio complexa est cum constet tribus conceptibus, alioqui omnis propositio esset identica ut probabam alibi, subiectum enim & prædicatum non differrent conceptu.

Ordo arti-
culorum
Fidei.

Certum est tertio, ea quæ credi debent conuenienter distincta esse in certos articulos, inter quos est aliquis ordo, habentur autem omnes in tribus Symbolis, neque successione temporis creuerunt, quamuis multa nunc explicitè credantur quæ non sunt explicitè credita in lege veteri.

Prima pars asserens obiecta credenda distribui debuisse in certos articulos constat ex eo quod articuli vocantur vniuersim partes alicuius totius inter se coaptatæ, sed obiectum materiale Fidei, est aliquod totum sub quo partes sunt plures habentes coaptationem ratione difficultatis credendi, nam in quibusdam distincta omnino est difficultas quæ in aliis non reperitur omnino eadem, ergo distribui debuerunt credibilia in varios articulos. Vocatur autem Fidei articulus, non quælibet propositio credenda, sed ea propositio quæ vel pertinet ad beatitudinem, quam speramus, vel quæ ordinatur ad illius assequutionem, Fides enim dicitur substantia rerum sperandarum.

Secunda
pars pro-
batur.

Secunda pars quod inter illos etiam articulos credendos aliquis sit ordo tum dignitatis tum credibilitatis, evidens est, quia prius est necesse credere vnum quam alium, nam ille qui primò credit, prius quam res alias credat reuelatas, credere debet Deum esse primam veritatem, inò & Deum esse. Ceterum eadem certitudine articuli omnes creduntur, cum idem in omnibus sit motuum credendi.

Porro res illæ quas credimus pluribus modis solent diuidi. Prima diuisio credendorum complectitur duo

membra, occultum diuinitatis, & mysterium humanitatis, quia pertinent ad Fidem, omnia ea quorum visio efficit nos beatos, & omnia ea quæ pertinent ad æternam vitam, occultum autem diuinitatis efficit beatos, & occultum humanitatis in gloriam introducit. Sub primo sex comprehenduntur articuli, Dei vnitas, personarum Trinitas, creatio, sanctificatio, mortuorum resurrectio, æterna vita. Sub secundo capite item sex, conceptio & natiuitas ex Virgine, passio, descensus ad inferos, resurrectio, descensus ad iudicium. Alij omnes articulos reuocant ad Dei existentiam, & providentiam. Hæc omnia tribus continentur in symbolis approbatis ab Ecclesia, quorum præcipuum est sine dubio Apostolicum, quod non est Scriptura sancta, quia traditum est non Scriptum, est autem brevis summa credendorum, & formula profitendi Fidem. Denique numerus credendorum quomodo creuerit, satis constat ex antea dictis.

SECTIO II.

Verum materiale obiectum Fidei sit semper verum.

S. Thomas art. 3.

PRIMA proprietas mysteriorum quæ Fide credimus est omnimoda, infallibilis, & indefectibilis veritas: hæc autem pender ex duplici principio, primum est quod quæcunque Fide diuina credimus à Deo verè sint reuelata, & non apparenter tantum, quod iam supra probatum est: alterum est quod quæcunque Deus dicit vera sunt, quod tamen si videatur esse per se notum.

Prima pro-
prietas my-
steriorum.

Ratio tamen dubitandi est primò, quia variæ sunt Scripturæ in quibus videntur non fuisse vera quæ Deus dixit tum per se, tum per alios, verbi gratia, Genesios 22. Abraham dicit ex instinctu Dei, *Expectate hic, ego & puer postquam adorauerimus reuertemur ad vos*, ubi tamen mentitus est Abraham, & contra mentem loquutus? Similiter quoque Iacob ex eodem impulsu Dei dixit, *Ego sum primogenitus tuus Isaac*, quod sciebat non esse verum. 3. Regum 22. *Quis decipiet Regem Achab, &c. Dedit Deus spiritum mendacem in ore omnium Prophetarum.* Confirmatur, quia omnis effectus verus & realis potest à Deo produci, sed voces significantes falsum, sunt effectus veri & reales, ergo Deus potest illas dicere.

Ratio pri-
ma dubi-
tandi.

Secundò, Deus potest infundere intellectui habitum & actum erroris, sed tunc testificabitur aliquid falsum, ergo Deus testificari potest aliquid falsum. Probatur minor, ut Deus mihi loquatur falsum, sufficit ut causet in me iudicium quo ego iudicem aliquid esse verum, quod tamen sit falsum, iudicem hanc esse Dei mentem, & illam etiam ad me dirigi, sed Deus potest infundere mihi actum erroris quo ego illa tria iudicem, ergo potest mihi testificari aliquid falsum.

Secunda.

Tertio, etsi mendacium ita sit intrinsecè malum ut in nullo casu illud possit dici à Deo tamen uti amphibologiis, & restrictione mentali, potest esse licitum posita causa legitima, sed si Deus veri potest amphibologiis veritas eorum quæ Deus reuelat tam est incerta, quam incerta esset, si Deus posset mentiri, ergo ea quæ credimus non sunt vera infallibiliter.

Tertia.

Dicendum tamen est, certum omnino esse quod Deus neque secundum potentiam ordinariam, neque secundum absolutam potest dicere, vel promittere aliquid falsum. Sed ea omnia esse & omni ex parte infallibiliter vera. Ita tenent & ex variis Scripturis ac Patribus probant Doctores Catholici contra Priscilianistas.

Deus non
potest di-
cere vel
promittere
aliquid
falsum.

lianitas & Robertum quendam Holcot qui ausi sunt Deum qui veritas est in simulare mendacij.

Probat ex Scripturis. Primò autem evidentes eam in rem sunt Scripturæ ubi dicitur Deum esse veracem, esse impossibile ut mentiretur, esse fidelem in omnibus verbis, sed expressissimè Apostolus 2. ad Timoth. 2. *Ille fidelis permanet, se ipsum negare non potest*, quasi dicat quod si mentiretur desineret Deus esse, quod argumentum est Athanasij l. de incarnat. Verbi: *Absurdum est (inquit) Deum in suis verbis mentiri, non enim esset Deus*, Dionysij c. 8. *de divinis nominibus*, Augustini l. de fide ad Catechumenos: *Mori non potest, falli non potest, se ipsum negare non potest*, & mirabiliter idem affirmat & inculcat Apostolus Hebræorum 6. *Volens Deus ostendere immobilitatem consilij sui, interposuit ius iurandum, ut per duas res immobiles, (promissionem nimirum & iuramentum) quibus est impossibile mentiri Deum firmissimum solatium haberemus*. Alia innumera possem addere.

Probat rationibus. Rationes tamen secundò manifestè id probant si auctoritas deesset. Prima sit, quia mendacium intrinsecè malum est, & naturam dedecens rationalem, quo commercium destruitur inter homines, & universa societas humana violatur, adeò ut Deus nunquam dispensare in eo possit. Deus ergo si mentiretur peccaret & non esset sanctus. Deinde esse primam veritatem quæ neque falli neque fallere vquam possit, est perfectio simpliciter simplex quæ propterea necessariò Deo convenit, implicat ergo mentiri Deum. Denique Deus non est Deus si non habet tantam in loquendo auctoritatem, ut illi loquenti omnino infallibiliter credi debeat, si autem posset aliquando fallere non posset infallibiliter illi loquenti credi: sicque tota nutaret Fides, neque obligari possemus ad credendum.

Solutio primæ rationis dubitationis. Ad primam Respondeo nunquam Deum in Scripturis per se, vel per alios falsa loquutum esse. Abraham si eo loco mentitus est, non est loquutus ex instinctu Dei, si dixit ex instinctu Dei prophetavit, id quod firmiter sperabat, Isaac statim post mortem suscitatum iri, ut docet Augustinus *serm. 71. & 72. de tempore*: Iacob non est mentitus quando dixit se esse primogenitum Isaac, quia ex iure & ex Dei decreto erat primogenitus. De prophetis Achab per spiritum mendacem deceptis, quod additur non significat nisi permissionem divinam; mandatum verò non significat. Ad confirmationem responderet optimè Augustinus *lib. 22. de Civitat. cap. 25*. Deum esse maxime omnipotentem quia mentiri non potest: *Si voluit invenire (inquit) quid non posset omnipotens, prorsus ego dicam mentiri non potest*. Quia scilicet ad omnipotentiam satis est quod entitatem illarum vocum producere possit Deus, quæ significarent falsum exhibendo concursum generalem homini mentienti: Deinde quod possit illas producere significando illas esse falsas.

Secundæ. Ad secundam Respondeo concedendo quod Deus infundere potest intellectui humano habitum imò si posset se solo infundere potentia vitali actum vitalem, non dubito quin posset etiam infundere actum erroris, ut dixi olim: Sed nego hinc sequi quod Deus testificaretur aliquid falsum, ut rectè probant Vasques 1. 2. *disputat. 9. De Lugo de Fide disput. 4. sect. 3. Hurtadus disput. 18. sect. 6.* Contra Suarem, Granadum, Salas & Coninck. Ratio est quia Deus per illum actum erroris, non loqueretur, sicut non loquitur quoties homo per causas naturales decipitur: sicut ergo non pugnat cum infinita Dei vita quod velit hominem mori, nec cum infinita sapientia, quod velit ignorantiam hominis, sic cum infinita veritate non pugnat quod errorem hominis velit.

Itaque ad loquutionem quæ dicat mihi Deus mundum æternum esse, fateor ea tria requiri, ut causet iudicium in me quod mundus sit æternus, ut significet mihi suam hanc esse mentem, & ut ordinet illud obiectum ad me ut ego cognoscam hanc esse suam mentem si unum ex illis desit, loquutio non est sed vera representatio rei falsæ: sicut pictor qui representat mendacium in tabula, non mentitur tamen quia non significat se habere hoc in mente, neque ordinare ut homines credant hoc esse verum. Potest igitur Deus infundere mihi actum erroris, quo iudicem mundum æternum esse, & habere hoc in mente, non posset infundere actum erroris quo iudicem Deum hoc ordinare ad me ut ego talem notitiam habeam quod hoc sit verum.

Ad tertiam Respondeo primò quidem quod quantumvis equivoocationes verborum, & restrictiones mentales essent licitæ implicaret tamen contradictionem, ut quando Deus obligat hominem ad credendum id quod dicit, utatur vlla restrictione mentali, adeò ut verba quæ dicit in propria significatione, non significant verè ac propriè aliquid verum, alioqui Deus non posset me vquam obligare ad credendum. Vtrum autem restrictiones illæ mentales illicitæ sint, fusè tractat Sanches in Decalogum *lib. 3. cap. 6. & lib. 1. de Matrimonio disput. 10.* qui putat eas positæ sufficiente aliquâ causâ esse posse licitas. Suares *tom. 2. de Religione tract. 4. lib. 3. cap. 10. & 11. Coninck disput. 10. dub. 3. De Lugo disput. 4. sect. 4.* qui omnino putant illos tam esse illicitas quàm mendacium, cum nulla ratio prober istas restrictiones esse posse licitas in aliquo casu, quæ non ostendat mendacium esse posse licitum. Semper ergo verba quæ dicuntur debent in se ipsis habere verum sensum. Secundò de vocibus ambiguis quæ duplicem possunt habere sensum, certum est Deum non posse uti huiusmodi vocibus reuelando aliquid quod velit credi nisi evidenter credibile faciat qualis sit sensus in quo id reuelat.

SECTIO III.

Verum Materiale Fidei obiectum sit necessariò inenitens.

Altera proprietas mysteriorum quæ Fidei credimus obscuritas est ut sæpè dixi, videmus enim per speculum in Enigmate, & fides definitur argumentum non apparentium, quia scilicet fides est credere quod non vides, ut sæpè loquitur Augustinus. Et ratio est, quia medium prorsus extrinsecum quale est testimonium dicentis non ostendit obiectum in se ipso neque facit evidens. Sed ita tamen obscura est Fides, & septa tenebris ut appelletur tamè visio & lumen, quia certò & distinctè proponit ea quæ prius prorsus erant incognita, nam omne quod manifestatur lumen est, imò & appellatur ab Apostolo illuminatio scientiæ claritatis Dei in facie Iesu Christi, quia comparatur legi veteri, quæ umbra erat futurorum, fides autem nostra est ipsa imago rerum longè distinctius omnia proponens quam lex antiqua proposuerit: *Quid enim est verus testamentum (inquit Augustinus lib. 16. de Civitate cap. 16.) nisi occultatio novi, & quid est quod dicitur novum nisi veteris reuelatio.*

Quo posito circa obscuritatem hanc Fidei triplex est difficultas: Prima de habitu Fidei an & quomodo esse possit cum habitibus evidenter & cum eorum actibus: Secunda de actu Fidei an & quomodo esse possit cum actibus scientiæ & opinionis: Tertia de actu eodem, vtrum idem ille qui

AAAa 3 actus

Tertius

Secunda
proprietas
Mysterio-
rum.